

Diplomová práce Pavla Bobka „Vývoj vegetace Brd v novověku na základě antrakologické analýzy uhlíků z reliktních milířů“ má rozsah 71 stran. Z textu je patrné, že dané téma autora zajímá nejen z pohledu botanika. To je pravděpodobně také důvod, proč je proponovaný rozsah záběru tak široký. Autor si dal za dva základní cíle. Studovat metodické otázky využití analýzy druhového složení uhlíků z milířů pro rekonstrukci složení lesů (tzn. otázky míšení uhlíků v průběhu milířování a z toho vyplývající metodika odběru vzorků, otázky vypovídací schopnosti jednotlivých milířů na okolní vegetaci a jejich variabilita v důsledku odlišných přírodních podmínek). Zároveň se také snaží rekonstruovat složení lesní vegetace v oblasti Brd. Takto koncipovaná práce je však rozsahem bližší práci doktorské, ne však magisterské. V případě předložené práce se tak výsledek rozdělil na dvě v podstatě nezávislé studie. V první z nich se autor pokusil pomocí experimentálního výpalu zodpovědět na otázku, jaký je nejlepší způsob odběru vzorků z reliktních milířů, v druhé se snaží ověřit možnosti rekonstrukce složení lesů na základě složení uhlíků z reliktních milířů. Obě části však nejsou příliš provázány, což se jasně projevilo v diskusi, která je vedena pro jednotlivé části zvlášť. Do výsledků je navíc zakomponována kapitola 4.5. Charakter uhlířství, která je vyloženě nadbytečná. Výsledkem je tedy ne úplně sourodá práce, které by prospělo užší zaměření pouze na některou z definovaných otázek.

Pokud však budeme hodnotit jednotlivé části samostatně, bude výsledek příznivější. Zvláště podnětné jsou výsledky experimentálního výpalu a je jen škoda, že se autor nesnažil právě na vyhodnocení těchto výsledků postavit celou práci. Nabízí se možnost srovnání s výsledky vlastních odběrů v reliktech milířů ve vztahu k různým přírodním podmínkám milířů.

Výsledky analýzy druhového složení uhlíků nepřinášejí zásadně nové výsledky, ale poměrně dobře potvrzují již dříve nastíněné hypotézy. Pro mne překvapivé je zejména poměrně pestré druhové složení dřeva užívaného pro výrobu uhlí, potvrzující použitelnost tohoto typu dat pro rekonstrukci vegetace. Trochu nejasný je způsob výběru vyhodnocených milířů. V metodice je uvedeno, že ve studované oblasti bylo nalezeno 218 milířů, přičemž pouze 48 bylo vyhodnoceno. Vlastní selekce však není jasně specifikována.

Metodické postupy jsou jinak v pořádku, autor si je vědom všech úskalí práce s takovým typem dat. Statistické zpracování dat je odpovídající jejich charakteru. Diskuse však trpí roztržitostí tématu. Grafické přílohy mají adekvátní rozsah a poskytují dobrý přehled o výsledcích. Na práci je zřejmé, že ji autor zpracoval skutečně samostatně s celkově velmi dobrým přehledem o tématu.

Celkově lze práci proto hodnotit jako velmi dobrou.

Otázky:

Chvályhodný je pokus o datování stáří milířů, které by dle výsledků měly pocházet z přibližně stejné doby. Radiokarbonové datování uhlíků je však zatíženo potenciální chybou, protože je stanovováno stáří jednotlivých letokruhů. Jejich datace však může být značně odlišná od doby, kdy bylo dřevo použito k milířování. Bylo toto hledisko zohledněno?

Není možné, že by některé zjištěné anomálie mohly být vysvětlitelné odlišným stářím milířů? Například v případě milířů u dřívě osídlené enklávy s vysokým zastoupením hab. u by se mohlo jednat o starší milíř z doby intenzivnějšího osídlení.

Pro část milíříšť jsou typické určité dominanty (quercus typ apod.). Pouze asi v polovině případů jsou spektra hodně pestrá. Nelze skutečně vyloučit určitou preferenci nebo naopak odmítnutí určitých dřevin? Pro mě nápadná je zejména absence olše u podmáčených lokalit. Argument těžko přístupného terénu není relevantní, protože dřevo bylo shromažďováno v zimním období.

Milíříště umístěná pod svahy je podle mně potřeba interpretovat odlišně od milíříšť na rovinách (potenciálně větší oblast původu dřeva u strmých svahů). Není možné vysledovat například větší variabilitu uhlíkových spekter u strmých svahů ve srovnání s rovinným územím?

V práci byla na některých milíříštích zjištěny dřeviny typické pro antropicky ovlivněná stanoviště (borovice, topol, habr). Bylo možné sledovat nějakou závislost mezi vzdáleností milíříště od osídlení a výskytem těchto dřevin?

V úvodu práce je uvedena teze, že studované území bylo vybráno jako reprezentativní pro celou oblast Brd (s výjimkou vrcholových partií). Domníváte se, že by bylo možné výsledky skutečně zobecnit pro větší území?

Tomáš Kyncl